

Viering verdienstelijke leden!

maandag, 29 november 2010

Gisteren was er de viering van de verdienstelijke leden van de Lebeekse verenigingen, hieronder vindt u de toespraak die ik naar aanleiding van deze viering hield:

Viering verdienstelijke leden.

Mijnheer de burgemeester, collega's uit het schepencollege, de gemeenteraad, de O.C.M.W.-raad, mijnheer de voorzitter en bestuursleden van de GRC, dames en heren, bestuursleden en leden van de verenigingen, want over die mensen gaat het vandaag.

Als taalkundige wou ik graag met jullie eens een taalkundig, linguïstisch semantisch ommetje maken. In de woordgroep “viering verdienstelijke leden” is een alliteratie of een stafrijm aanwezig. Dat is het oorspronkelijke Germaanse rijm en wij hebben daar nog iets mee! Dat klinkt goed. Denken we maar aan de titels van Suske en Wiske van studio Vandersteen. De titels zijn krachtig omdat er een stafrijm in staat.

Zo ook bij “Viering verdienstelijke leden”. Het gaat over verdienstelijke leden van verenigingen binnen onze gemeente. Mijn speech is hiermee ten einde, ik heb het allemaal gezegd, maar ik wil hem wel nog opbouwen.

“Gemeente”! betekent wat gemeen is, in de zin van samenhorig, ook in de bezittelijke betekenis van gemeenschappelijk, denken we maar aan de naam “Gemeenveldbaan”. In het begrip “gemeente” zit zoveel! het is de commune, het is de communis opinio, het samen denken. Ook in de zin van het samen doen, samen handelen: het gemeente vormen. In de protestantse godsdiensten heet het equivalent voor “parochie”, “gemeente” (met name de vereniging van mensen die samen staan in het geloof.) Het gemeentevormend element bij uitstek zijn de “verenigingen”, de gilden, de maatschappijen, de sociëteiten, de clubs, de ateliers, …; zij verenigen bij uitstek mensen die samen staan in het geloof rondom één maatschappelijk project of een kunstvorm, of nog iets anders. Het betreft gelijkgezinden of mensen met dezelfde maatschappelijke wortels of mensen met dezelfde culturele aspiraties.

Verenigingen verenigen, daar zit ook het woord één in. Rondom één concept wordt aan maatschappelijke, sociaal-culturele, creatieve invulling gedaan. Invulling is ook en vooral het laten doorsijpelen van het nieuwe en van kennis naar mensen die jonger zijn en dus van de volgende generatie. Vandaar dat in verenigingen die eenheid mogelijk kan zijn tussen verscheidene generaties en op die manier kan uitstijgen boven de grens van de leeftijd

De verenging bestaat voorts uit leden; enkelvoud lid. Ergens lid van zijn, zoals de ledematen van het lichaam, niet voor niets gebruiken alle christelijke godsdiensten dit symbool. Het is oeroud en onvervangbaar als beeld. De vereniging, het lichaam en je bent er lid van! Lid van een vereniging in een gemeente. Als je dat bepaald maakt: lid van vereniging X in onze gemeente. Je bent lid en je bezit het lidmaatschap en daar heb je ze weer onze maatschappij en het ‘maat’ zijn met elkaar; het sociaal in interactie treden met elkaar. Het lidmaatschap beleven. Wie lid is van een vereniging wordt daardoor “maat” van de andere leden, hij of zij wordt maat, makker of gezelschap.

En dan kom ik bij het adjectief verdienstelijk in de woordgroep “verdienstelijke leden”. Het achtervoegsel “-lijk” duidt op een veralgemening een abstrahering van wat eraan voorafgaat en het voorvoegsel “ver-” doet hetzelfde. Hier in het woord “verdienstelijk” heb je ze allebei. Het kernwoord is dus “dienst”! “Dienst”, “dienen” wordt hier in dat woord dan ook serieus gecamoufleerd, maar dit is het waarover het gaat de dienst aan de vereniging in de gemeente. Wanneer die dienst in hoge mate of heel frequent of heel langdurig voorkomt krijg je op den duur: “verdienste” en wie “verdienste” heeft, die krijgt een viering van de gemeente en een erkenning en een verermerking van de minister, want die “minister” is letterlijk ook een “dienaar”. Hij of zij voelt zich ook een dienaar en dus verwant. Wie een erkenning krijgt wordt hierdoor herkend en dient als voorbeeld voor anderen, voor de jongere generatie, die treedt aan en is zoekend, wie zoekend is heeft houvast nodig. Wie houvast nodig heeft, wil zich ergens aan kunnen vasthouden. Beste verdienstelijke leden, jullie zijn de bakens waaraan of aan wie de zoekenden van de volgende generatie zich kunnen vasthouden.

Goethe heeft in zijn werk “Götz von Berlichingen” geschreven: “Der Moor hat seine Schuldigkeit getan, der Moor kann gehen” Wat betekent: “De dienaar heeft zijn plicht gedaan, de dienaar kan gaan.”

Maar vandaag laten we u niet gaan, vandaag wordt u gevierd en treden wij u dienend en dankbaar tegemoet, omdat u met ons gemeente maakt, waarvoor wij van het gemeentebestuur en van de GRC u van harte danken!

Dirk De Cock,

Schepen van cultuur

Zondag 28 november 2010